

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

Силабус навчальної дисципліни
«Психофізична реабілітація ветеранів»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 120 годин, 4,0 кредити ЄКТС
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання. м. Одеса, вул. Ольгіївська, 4-А, Спорткомплекс ОНМедУ, 2 поверх
Викладач(-и)	Юшковська Ольга Геннадіївна - завідувачка кафедри, д.м.н., професор. Плакід Олександр Леонідович - професор, д.м.н. Філоненко Олена В'ячеславівна – доцент, к.м.н. Кіціс Анна Геннадіївна - асистент кафедри Семененко Олег Валерійович - асистент кафедри Шахназарян Камо Едуардович - асистент кафедри
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Середовська Вікторія Юріївна, завуч кафедри 0672857552 Коростильова Ганна Юріївна, методист кафедри 0674881405 Радаєва Вікторія Володимирівна, лаборант кафедри, 0973824140, +380(48) 723-05-68, +380 (48) 728-50-30 E-mail: sportmed@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 15.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 12.00 кожної суботи Онлайн- консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – сукупність форм, методів, прийомів організації реабілітаційного процесу військовослужбовців учасників бойових дій, спрямованих на ефективну психофізичну реабілітацію й готовність повернутися до військової служби, або адаптацію у соціумі до умов мирного життя.

Мета дисципліни: вивчення шляхів і методів формування, збереження, зміцнення та відновлення психічного та фізичного здоров'я ветеранів. Формування у здобувачів теоретичної системи знань про основи ментального здоров'я, принципи, етапи, періоди, засоби та механізми впливу на організм методів фізкультурно-спортивної реабілітації, ознайомити з організацією системи реабілітації хворих та людей з інвалідністю.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

Завдання навчальної дисципліни:

1. Визначати закономірності відновлення порушених або тимчасово втрачених функцій організму для різних нозологічних форм, видів інвалідності, ветеранів з відхиленнями у стані здоров'я;
2. Розвивати компенсаторні можливості, що залишилися після хвороби або травми функції організму для різних нозологічних форм, видів інвалідності, ветеранів із відхиленнями у стані здоров'я;
3. Проводити комплекси психофізичних вправ, застосовувати психофізичні засоби та методи впливу на людину з метою попередження можливого виникнення та (або) прогресування захворювань, зумовлених основним дефектом організму осіб з відхиленнями у стані здоров'я (вторинних відхилень та супутніх захворювань).
4. Навчити оцінювати психофізичне здоров'я ветеранів;
5. Опанувати принципи здорового способу життя та профілактики порушення психофізичних функцій в процесі життєдіяльності;
6. Розпізнавати особливості характеру ветеранів;
7. Освоїти шляхи профілактики психофізичних розладів;
8. Формувати навички лідерства;
9. Знати засоби профілактики перенапруження систем організму.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- Основні поняття психофізичної реабілітації ветеранів;
- Концептуальні засади психофізичної реабілітації ветеранів;
- Чинники, які призводять до порушення психофізичного стану ветеранів;
- Основи діагностики, профілактики та психофізичної допомоги ветеранам.

Вміти:

- Використовувати основні положення сучасних теорій і моделей, розроблених в області психофізичної реабілітації;
- Визначати основні види психофізичних розладів;
- Самостійно розробляти проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей;
- Використовувати та розробляти психофізичні засоби подолання кризових та екстремальних ситуацій;
- Аналізувати та систематизувати інформацію щодо вивчення психофізичних умов та шляхів встановлення відповідності особистісних якостей в екстремальних умовах;
- Проводити дослідження функціональних станів.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Практичні заняття: бесіда, розповідь, пояснення, демонстрація, інструктаж, тренувальні вправи.

Самостійна робота: передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

Зміст навчальної дисципліни

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

Тема 1. Загальнонаукові та специфічні підходи й принципи проектування системи організації психофізичної реабілітаційної діяльності військовослужбовців. Потенціал мультидисциплінарного підходу до організації реабілітації військовослужбовців. Особливості корекції психологічних розладів при проведенні фізичної реабілітації у військовослужбовців. Профілактика психічного перенапруження. Загальні характеристики стадії відновлення після інтенсивних навантажень. Використання методів психологічної допомоги у фізичної реабілітації.

Тема 2. Поняття про травму. Загальні принципи застосування заходів психофізичної реабілітації при діафізарних переломах кісток у військовослужбовців. Загальні відомості про функціональні порушення при окремих ушкодженнях опорно-рухового апарату. Сучасні принципи психофізичної реабілітації. Біологічні та біохімічні основи остеосинтезу. Основні види остеосинтезу та їх клінічна оцінка. Принципи відновного лікування військовослужбовців після остеосинтезу. Алгоритм заходів психофізичної реабілітації при переломах довгих трубчатих кісток.

Тема 3. Загальні принципи застосування заходів психофізичної реабілітації при ушкодженнях суглобів у військовослужбовців. Алгоритм заходів психофізичної реабілітації при ушкодженнях суглобів верхніх кінцівок. Алгоритм заходів психофізичної реабілітації при ушкодженнях суглобів нижніх кінцівок.

Тема 4. Загальні принципи застосування заходів психофізичної реабілітації при щелепно-лицьових травмах у військовослужбовців. Принципи відновного лікування пошкоджень щелепно-лицьової ділянки. Алгоритм заходів психофізичної реабілітації при переломах верхньої та нижньої щелепи. Алгоритм заходів психофізичної реабілітації при контрактурі скроневопідщелепного суглобу.

Тема 5. Загальні принципи застосування заходів психофізичної реабілітації при політравмі у військовослужбовців. Загальне поняття про політравму. Види, форми, ступені тяжкості, методи відновного лікування. Алгоритм заходів психофізичної реабілітації при множинній травмі. Алгоритм заходів психофізичної реабілітації при поєднаній травмі. Алгоритм заходів психофізичної реабілітації при комбінованій травмі.

Тема 6. Суглобний біль, психофізичної реабілітації при захворюваннях суглобів у військовослужбовців. Біль – порочне положення. Загальні принципи, етапність і зміст реабілітаційних заходів при больовому синдромі внаслідок захворювань суглобів. Алгоритм заходів психофізичної реабілітації при артритах. Алгоритм заходів психофізичної реабілітації при артрозах.

Тема 7. Загальні принципи застосування заходів психофізичної реабілітації при больовому синдромі у шийному відділі хребта у військовослужбовців. Алгоритм заходів психофізичної реабілітації при болю у шийному відділі хребта.

Тема 8. Загальні принципи застосування заходів психофізичної реабілітації при больовому синдромі у поперековому відділі хребта у військовослужбовців. Алгоритм заходів психофізичної реабілітації при болю у поперековому відділі хребта.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Бочелюк В.Й. Черепехіна О.А. Психологія спорту: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2022. 224 с.

2. Дуткевич Т.В. Загальна психологія: теоретичний курс підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 387 с.

3. Інноваційні технології розвитку психологічних ресурсів особистості: колективна монографія за в /ред. Н.І. Тавровецька. Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2019. 354 с.

4. Кашуба В.О., Попадюха Ю.А. Біомеханіка просторової організації тіла людини: сучасні методи та засоби діагностики і відновлення. Київ: ЦУЛ, 2018. 768 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

5. Михалюк Є. Л., Сиволап В. В. Діагностика і профілактика захворювань та травм, що виникають в наслідок нераціональних занять спортом: навч. посіб., Львів: Магнолія, 2022. 200 с.

6. Охорона ментального здоров'я та медико-психологічна реабілітація військовослужбовців в умовах гібридної війни: теорія і практика /за ред. В.І. Цимбалюка. Київ: Медицина, 2021. 256 с.

7. Майкова Т.В., Афанасьєв С.М., Кашуба В.О. Основи фізкультурно-спортивної реабілітації: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2024. 312 с.

8. Пророк Н, Запорожець О. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи: навчальний посібник. Київ: ОБСЄ, 2018. Т1. 208 с.

9. Пророк Н, Запорожець О. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи: навчальний посібник. Київ: ОБСЄ, 2018. Т2. 240 с.

10. Сокрут В.М. Фізична реабілітація та спортивна медицина: навчальний посібник. Львів: Магнолія, 2021. Т1. 480 с.

Додаткова:

1. Альошина А.І., Кашуба В.О., Афанасьєв С.М. Фізкультурно-спортивна реабілітація осіб із порушенням біомеханіки просторової організації тіла: навч. посіб., Луцьк: Вежа-Друк, 2024. Т2. 408 с.

2. Петров В.Г., Ширяєв Ю.В. Фізкультурно-спортивна реабілітація у практиці лікаря. Київ: Здоров'я, 2018. С. 56– 72.

3. Психологічні ресурси особистості: соціально-психологічний: збірник наукових праць за матеріалами науково-практичної конференції. Ізмаїл: РВВ ІДГУ. 2019. 8 с.

4. Савчин М.В. Загальна психологія: підручник Київ: Академія, 2024. 352 с.

5. Скрипник О.І. Основи фізичної реабілітації та рекреації. Львів: Спорткнига, 2016. с. 89–104.

6. Тараріна О. Практикум з арт-терапії. Скриня майстра. Київ: Астамір-В, 2024. 224 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи студентів.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь на занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання (в т.ч. розрахункові), впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

Добре «4»	Здобувач бере участь на занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання (в т.ч. розрахункові), але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь на занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункові), невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь на занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету